

”KYLLÄHÄN NIITÄ SOITA
PITTÄÄ OLLA.”

Soiden ekosysteemipalvelut paikallisten
näkökulmasta Lieksan Pankakoskella

Suvi Silvennoinen
20.11.2012

Esityksen sisällyys

- Tausta
- Ekosysteemipalvelut
- Aineisto ja menetelmät
- Tulokset
- Johtopäätökset

Tausta

- Pro gradu –tutkielma, osa SYKE:n koordinoimaa soiden ekosysteemipalvelut -hanketta
 - Tapaustutkimuskohteena Pohjois-Karjalan biosfäärialue
- Tutkimusalue Lieksan Pankakoski
 - Suojelualue, luonnontilainen Reposuo
 - Metsäojitettu Näräsensuo
- Mitä ekosysteemipalveluita paikalliset asukkaat tunnistavat lähisoiltaan ja mitä palveluita he pitävät tärkeinä?

Suot biosfäärialueella

- 2478 nelikilometriä suota eli n. 31 % kokonaispinta-alasta.
- Ojitettua 74 %
- Ojittamatonta 24,7 %
- Turpeenosto 1,3 %

- Pankakoski
- ▲ Lieksa
- Ilomantsi
- Natura 2000 -verkosto
- Ojittamaton turvemaa
- Ojitettu turvemaa
- Turpeenottoalue
- Vesistö

0 5 10 20 km

Kartta: Suvi Silvennoinen

Lähteet:

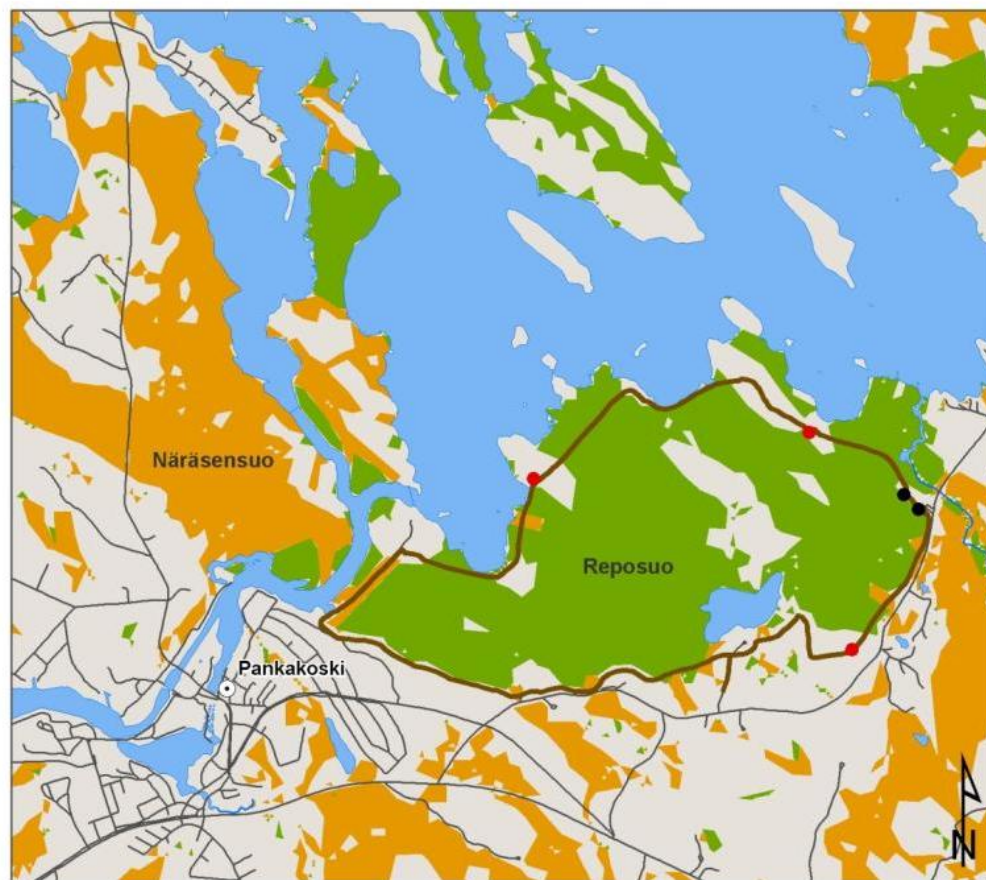
Soiden ojitustilanne © Maanmittauslaitos
lupa nro 7/MML/11 ja © SYKE/LK/ST.

Natura 2000 alueet © SYKE (osittain ELY-
keskukset).

Vesistöt © SYKE, Maanmittauslaitos lupa nro
7/MML/12 ja © Affecto Finland Oy,
Karttakeskus, Lupa L4659).

Pankakoski

Palvelut

- Tulentekopaikka
- Lintulava tai luontotorni
- Retkeilyreitti "Ketunlenkki"
- Tiestö
- Vesistö
- Ojittamaton turvemaa
- Ojitettu turvemaa

REPOSUO

Kuvat:
Suvi Silvennoinen
2012

NÄRÄSENSUO

Ekosysteemipalvelut

- Luonnosta saatavat hyödyt
- Taloustieteen käsite politiikan tarpeisiin
- Ihmiskeskeinen käsite
- Ekosysteemilähestymistapa
- Vuosituhannen ekosysteemi-arvio Millennium Ecosystem Assessment (MA) v. 2005
- Suojelun ja käytön raja-aitaa murtava
- Trade offit olennaisia

Ekosysteemipalveluiden luokittelu (MA 2005)

- Tuotantopalvelut (puu, marjat, riista)
 - Sääteelypalvelut (vesiensäätely, ilmastonsäätely)
 - Kulttuuripalvelut (virkistys, taide, identiteetti)
 - Tukipalvelut (pölytys, veden ja ravinteiden kierto)
- +
- Habitaattipalvelut (elinympäristöt, biodiversiteetin ylläpito, de Groot 2002, TEEB 2010)

Aineisto ja menetelmät

- 23 haastattelua (puolistrukturoitu, karttoja ja kuvia) Pankkoskella kesäkuussa 2011
- Spontaanien vastausten ja es-palvelulistojen avulla
- Teorialähtöinen sisällönanalyysi
- Mittakaavatasot: yksilötaso, paikallinen ja yhteiskunnallinen taso.

Soiden ekosysteemipalvelut Pankakoskella

- Suot tärkeitä paikkoja pankakoskelaisille
- Lähes kaikki käyneet Reposuolla, suurin osa kävi vähintään kerran vuodessa.
- Alle kolmasosa käynyt Näräsensuolla, vielä harvempi kävi nykyään.

Reposuon ekosysteemipalvelut

- Paikallisesti
 - Virkistys, liikunta
 - Muut kulttuuripalvelut (mm. luonnontarkkailu)
 - Marjat
- Laajemmalla tasolla
 - Kulttuuripalvelut (virkistysalue, opetusmahdollisuudet, esteettinen arvo)
 - Eläinten suoja- ja pesimäpaikat
 - Ilmastopalvelu

Näräsen suon ekosysteemipalvelut

□ Paikallisesti

- Marjat ja sienet
- Riista
- Polttopuu

□ Laajemmalla tasolla

- Pesäpaikat ja biodiversiteetti (habitaattipalvelut)
- Metsätalous
- kulttuuripalvelut

+ haitat

Johtopäätöksiä

- Kulttuuripalvelut tärkeiksi koettuja ja monipuolisesti hyödynnettyjä
- Kulttuuripalveluiden linkittyminen käytännössä tuotantopalveluihin (marjat/virkistys ja riista/virkistys)
- Toisena merkittävä ekosysteemipalveluryhmänä habitaattipalvelut
- Saavutettavuus merkittävä tekijä

Johtopäätöksiä

- Reposuolle menttiin kulttuuripalveluiden perässä ja sivutuotteena saatiin tuotantopalveluita.
- Näräsensuolle menttiin tuotantopalveluiden vuoksi ja toissijaisesti toteutuivat kulttuuripalvelut, jos ojitettu suomaisema ei tuottanut enemmän harmia kuin elämyksiä.
- Metsätaloutta ei nähty paikallisella tasolla hyötyä tuovana, vaan ojituksen myötä on menetetty suon muut arvot.
- Yhteiskunnallisten hyötyjen suhteen metsätalous jonkun verran hyödyllisempää tai hyväksytympää ainakin välillisesti.
 - Turpeenostoa ei nähty hyväksyttävänä

A photograph of a forest path. A concrete boardwalk leads from the foreground into a field of tall grass and scattered trees. The sky is overcast. The text "Kiitos mielenkiinnostanne!" is overlaid in the center.

Kiitos mielenkiinnostanne!

Suvi Silvennoinen 20.11.2012